
Opatření rektora č. 13/2020

Název: **Posuzování plagiátorství na UK**

K provedení: Etického kodexu, Řádu habilitačního řízení a řízení pro jmenování profesorem

Gestor: Kancelář rektora

Účinnost: **6. dubna 2020**

Posuzování plagiátorství na UK

Čl. 1 - Úvodní ustanovení

1. Toto opatření upravuje některé pojmy a postupy související s posuzováním a odhalováním plagiátorství na Univerzitě Karlově (dále jen „univerzita“), a to v seminářích, bakalářských, diplomových, rigorózních, disertačních, habilitačních a dalších pracích i v rámci jiné tvůrčí činnosti studentů a zaměstnanců univerzity.
2. Univerzita odmítá plagiátorství ve všech jeho formách a hlásí se k principům akademické integrity zakotvené jak v jejím Etickém kodexu, tak v mezinárodně uznávaných dokumentech.¹

Čl. 2 - Základní principy

1. Členové akademické obce a další zaměstnanci univerzity musí dodržovat zejména principy spolehlivosti (reliability), poctivosti (honesty), respektu (respect) a odpovědnosti (accountability).
2. Členové akademické obce a další zaměstnanci univerzity se musí především vyvarovat podvodu (fabrication), falzifikaci (falsification) a plagiátorství (plagiarism).

Čl. 3 - Plagiátorství

1. Plagiátorstvím se rozumí vydávání výstupů práce někoho jiného za vlastní počín.
2. Plagiátorství může nabývat zejména následujících forem:
 - a. vydávání myšlenek, návrhů, invence, návodů či argumentačních postupů někoho jiného za vlastní, jejich převzetí bez náležité a přesné citace,
 - b. opsání (kopírování) části textu, tabulek, grafů atd. bez náležité a přesné citace,
 - c. přeformulované převzetí cizích výsledků (včetně překladu z cizího jazyka a zdrojů z Internetu) bez náležité a přesné citace,
 - d. parafrázování publikované práce (v jakékoli podobě), bez náležité citace původního zdroje,
 - e. autoplagiátorství, tedy opakované použití a prezentování výsledků vlastní práce bez vložení podstatných nových výstupů vlastní činnosti bez zřetelné a jednoznačné citace (upozornění),
 - f. academic ghostwriting, tedy vytvoření práce na objednávku, kde skutečný autor práce není uveden a uvedený autor není skutečným autorem textu,
 - g. nedodržování licencí, copyrightů a copyleftů, kterými jsou chráněny materiály.
3. Plagiátorstvím není zejména:
 - a. citace, tedy doslovné přepsání části cizího díla, pokud je citace náležitě označena a je na původní zdroj náležitě odkazováno,
 - b. parafráze, tedy vyjádření obsahu díla jiným způsobem, např. v textu použitím jiných slov, pokud je na původní zdroj náležitě odkazováno,
 - c. kompilace, tedy dílo vzniklé složením myšlenek z několika jiných původních děl, pokud je na původní zdroje náležitě odkazováno (například určité typy učebnic a přehledových (syntetizujících) prací, jejichž cílem je podat uživateli souhrn dosavadního bádání),
 - d. všeobecně známá fakta, kterými se rozumí obecně známé skutečnosti (i oborově specifické), které lze nalézt ve velkém množství dostupných zdrojů a které jsou známé širokému okruhu lidí, např. geografické či historické údaje, všeobecně známé informace nebo základní matematické definice,
 - e. uvedení výsledků cizích autorů v přehledových pracích s náležitými citacemi původních prací,

1 Například The European Code of Conduct for Research Integrity, European Charter for Researchers a další.

- f. jazyková korektura prací provedená někým jiným, pokud je tato skutečnost uvedena.
4. Za autoplagiát se nepovažuje zejména:
- prakticky identický popis metodiky, experimentu, interpretační koncepce atd. v publikacích prezentujících nové výsledky získané danou, již dříve použitou a popsanou metodikou (s citací práce s podrobným původním popisem, případně i s komentářem),
 - shrnutí vlastních výsledků v navazujících publikacích s podstatnými novými výsledky nebo reinterpretací s náležitou citací,
 - vícenásobná (resp. víceúrovňová), ale výrazně odlišná publikace výsledků sloužící jejich optimálnímu šíření ve vědecké komunitě, např. konferenční příspěvek a dopis redakci a důkladná publikace se všemi podrobnostmi, odpovídající zvykům v dané vědní oblasti,
 - working papers, preprints a práce zveřejněné v repozitářích „předtiskových verzí“ vydavatelství, následně zveřejněné jako standardní vědecké články,
 - znovu publikovaná práce, např. v souboru statí určitého autora, je-li vyznačeno, kde byla již předtím publikována,
 - překlad vlastní práce z jednoho jazyka do jiného jazyka, pokud je tato skutečnost u pozdější publikace explicitně uvedena,
 - publikování totožných vědeckých výsledků v několika různých odborných časopisech (či jinými cestami) v různých jazykových verzích, pokud je tato skutečnost v pozdějších publikacích explicitně uvedena.

Čl. 4 - Posuzování plagiátorství

- Při posuzování plagiátorství hrají primární roli orgány a komise na univerzitě či fakultách k tomuto účelu zřízené a dále akademičtí pracovníci, vedoucí pracovníci a odborníci z řad neakademických pracovníků univerzity.
- Při posuzování plagiátorství je možné využít technické prostředky, například programy na kontrolu podobnosti textů², nicméně výsledky takové kontroly musí být následně vždy podrobeny kritickému zhodnocení zodpovědným zaměstnancem univerzity.
- Při posuzování plagiátorství je nutné přihlídnout ke kontextu tohoto chování člena akademické obce či jiného zaměstnance univerzity, zejména pak k:
 - tomu, zda se jedná o ojedinělé provinění dotyčného či o systematické, soustavné nebo opakované chování,
 - úrovni znalostí a zkušeností dotyčného (například ročník a typ studia u studenta, seniorita u akademického či vědeckého pracovníka),
 - úmyslnosti chování dotyčného,
 - specifikům daného oboru, například specifických zvyků pro citování zdrojů.
- Zda práce je či není plagiát, může být posuzováno zejména:
 - v rámci kontrol studia předmětu, například v rámci kontrol seminárních prací,
 - v rámci psaní posudků na závěrečné práce,
 - v rámci habilitačního řízení,
 - příslušnými univerzitními či fakultními orgány (např. Etickými komisemi),
 - v disciplinárním řízení podle Disciplinárního řádu univerzity,
 - v řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce,
 - v řízení o vyslovení neplatnosti jmenování docentem.

Čl. 5 - Povinnosti fakult a dalších součástí

- Každá fakulta a vysokoškolský ústav určí minimálně jednu pověřenou osobu pro problematiku plagiátorství a informuje o tom rektora univerzity.
- Fakulty učiní vhodná preventivní opatření pro zamezení plagiátorství.³

Čl. 6 - Závěrečné ustanovení

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 6. dubna 2020.

V Praze dne 1. dubna 2020

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA
rektor

[PDF ke stažení](#)

² Například systémy Turnitin a Theses.

³ Například opatření doporučená ve výstupu Komise etiky vědecké práce a problematiky související s plagiátorstvím na Univerzitě Karlově.